

Utvärdering av samverkansdialogerna inom kulturområdet 26-27 sep, Vår Gård

Mötesanteckningar

DAG 1

- **Inledning.** Alla presenterade sig och sade kortfattat något om sina förväntningar inför lärprojektet. Därefter introducerade Pernilla Luttrupp självskattning som metod. Deltagarna fick svarta anteckningsböcker att göra skattningarna i. På en skala från 0 till 10 fick var och en bedöma sin egen kompetens inom utvärdering av samverkansdialogerna inom kulturområdet. Gruppens medelvärde blev 3,9.
- **Presentation av Reglab.** Eva Moe, projektledare, berättade att Reglab är ett forum för regional utveckling för regioner, myndigheter, forskare och andra. Vi möts – vi lär – vi gör! Lärprojekt är kärnan i Reglabs verksamhet. Mer om Reglab finns att läsa på www.reglab.se. På webbsidan kommer deltagarna ges möjlighet att blogga och ha kontakt med varandra. Alla kommer att få användaruppgifter. Deltagarna förväntas jobba på hemmaplan.
- **Idén** till detta lärprojekt väcktes på Reglabs årskonferens i Norrköping, berättade Jan Stenfell, kulturanalytiker på Region Skåne och innehållsansvarig för lärprojektet. Lärprojekt bygger mycket på internt lärande, dvs att lära av gruppen. Jan hoppas kunna bilda ett gemensamt nätverk kring kulturpolitik som ett resultat av det här projektet.
- **Myndigheten för kulturanalys** är en ny aktör inom den kulturpolitiska strukturen, med endast sju anställda. Agnes Ers började arbeta där i augusti, som utredare med inriktning på kulturpolitiska analyser. Agnes deltar under lärprojektet för att lära sig mer om kultursamverkansmodellen, men också för att lära känna så många som möjligt i regionerna. Myndigheten har en kontaktplats på webben, www.kulturanalys.se.
- **SKL.** Pernilla Luttrupp arbetar på SKL som ansvarig för området kultursamverkan och är processansvarig för lärprojektet. Hon har själv erfarenhet från att leda kulturverksamheter och vet hur viktigt det är med fakta och regelbunden utvärdering – även av sig själv. Därför genomfördes den tidigare självskattningsövningen som kommer att upprepas under projektet. Vi kommer att få pröva på olika metoder under resans gång. Pernilla övergick till att introducera den första övningen som handlade om målbilder.
- **Målbild.** Att utvärdera förutsätter mål, därför fick alla skriva ned sitt främsta mål för lärprojektet på en lila lapp. De fick därefter göra ”35:an” som innebär att alla går runt och byter lappar med varandra. På given signal bildar alla par och

varje par får totalt 7 poäng att fördela på de två lapparna. Därefter blandar alla lappar igen. Det upprepas fem gånger och när det är slut bör alla lappar ha fem poängsiffror mellan 0-7 på baksidan. Poängen räknas ihop. De förslag som fick mest poäng var följande:

- Att lära mig mer om (och bli duktig på) utvärdering av process- och dialogarbetet så att det blir ett erkänt och viktigt och nödvändigt verktyg i utvecklingsarbetet.
- Att hitta vägar att utvärdera sådant som hittills har varit omöjligt att utvärdera – det som går utöver det kvantitativa.
- Få lära, diskutera och tillgång till några konkreta metoder/verktyg när det gäller utvärdering av dialoger.
- Ökad kunskap om uppföljning och utvärdering kopplat till kultursamverkansmodellen. Nätverksbyggande.
- Förstå hur utvärdering kan tillämpas på samverkansmodellens dialoger.
- Kunskapsutbyte om givande uppföljning & utvärdering & dialoger.

Alla förslag, inklusive poängfördelning, finns i pdf på webben, se *Målbilder lärprocess kultursamverkan*.

• **Hur ska det vara för att vi ska nå våra mål?** Vilka är de fem viktigaste förutsättningarna? var temat för nästa gruppövning. En av grupperna hade kommit fram till följande punkter:

- Gemensam målbild
- Öppenhet, prestigelöshet
- Erfarenhetsutbyte
- Metoder och verktyg
- Måste vara kreativa.

Andra saker som nämndes var: alla får komma till tals, söka utanför ramarna, tydligt och konkret, nyfikenhet – tillit, roligt, lyhördhet osv. Under redovisningen diskuterades syftet med lärprojektet och vad samverkansmodellen egentligen är. De begrepp vi rör oss med måste definieras, som exempelvis process och dialog. Gruppernas redovisningar finns att läsa i pdf *Förutsättningar för måluppfyllelse*.

• **Erfarenheter och nuläge.** Efter kaffet berättade representanter för varje län/region var de befinner sig i processen med samverkansdialoger på kulturområdet. Här följer korta sammanfattningar:

Norrbottnens läns landsting har under några år genomfört en mängd dialogmöten med politiker, tjänstemän och civilsamhällets organisationer. En kulturplan har tagits fram och man arbetar efter en arbetsgruppsmodell. Elva arbetsgrupper har bildats för erfarenhetsutbyte. En av dessa är Kultur och näringsliv, där Satu ingår. Uppdraget är dock fortfarande något oklart. Forskare och statistiker ska följa processen.

(Annette Kohkoinen och Satu Norsten Manninen, Norrbottens läns landsting)

Regionförbundet i Jämtlands län: Regionen har genomfört samverkansdialoger och formulerat en kulturplan som nu är ute på remiss. Den ska tas i januari. Samrådsmötena har hållits kvällstid och genomförts av samma grupp från förvaltningen. Det har varit tufft, resorna är tröttsamma i ett glesbygdslän. Det har varit en och samma moderator vid alla möten, vilket har varit bra. Frågan är hur man gör framåt? Ska man göra om resorna nästa år?

(Rut E. Jonsson, Regionförbundet i Jämtlands län)

Region Gotland: Har tagit fram en kulturplan som är deskriptiv och lite otymplig. Gotland är både kommun och region och förvaltningen ska således föra dialog med sig själv. Det finns dock många olika dialogfora, som kulturråd, ett kulturting varje år, diverse fackgrupper och kulturfrukost en gång i månaden. När andra regioner försöker närma sig kommunerna har Gotland arbetat med att förtydliga rollerna. Man har hittat en bra modell för att beskriva ansvarsfördelningen. Förvaltningen saknar avtal med de regionala institutionerna.

(Maria Modig och Helena Wangefelt-Ström, Region Gotland)

Landstinget Västmanland: Regionen har en regional styrgrupp med politiker från landsting och kommuner, som har permanentats. Det finns också ett kulturchefsnätverk som har regelbundna möten. Regionen har gjort en masterplan som täcker allt från kulturskolan till kreativa näringar. Områdena har börjat projekt-sättas, dvs hur man ska jobba med ett utvecklingsområde och sedan utvärdera det. Inför 2011 har kultursamverkansgruppen tillsammans med länsstyrelsen avsatt medel till en gemensam pott pengar och gjort en pilotutlysning.

(Lena Karlström, Landstinget Västmanland)

Landstinget Gävleborg: Har genomfört samverkansdialoger med kommuner och civilsamhälle. Dialogen med kommunerna har inte fungerat så bra, vilket nog mest beror på att det är en regional plan. Vid diskussionerna med civilsamhället har man utgått från verksamheterna. På fredag denna vecka kommer en s k speed-dating att hållas med kommuner och verksamheter. Planen ska ut på remiss i december. Hur ska den gå till, kan vi få in dialog i den?

(Anna Lindqvist, Landstinget Gävleborg)

Landstinget i Jönköpings län: Jönköping ska in i systemet 2013. Regionfrågan är en problematisk fråga i Jönköping som troligtvis kommer att fortsätta på egen hand. Regionen hade ett förberedande open space-möte där frågan ”Vad vill vi att kultur ska handla om?” behandlades. Därefter genomfördes dialoger i kommunerna, där man använde sig av cafémetoden och diskuterade två-tre frågor vid varje möte. Kulturskaparna själva kom sällan och när de kom så gick de efter 10-15 minuter. Det gav dem inga pengar. Avslutades med ett stort open space. Planen klar samtidigt och skickad på remiss.

(Jenny Engler, Landstinget i Jönköpings län)

Region Dalarna ska in i modellen 2013. Landstinget har träffat politiker och tjänstemän i kommunerna. I våras lämnade tjänstemännen in en plan på hur man skulle jobba med dialogerna, vilka nu pågår. Material från dessa ska vara inne i oktober. Parallellt med detta arbetar en grupp med folkbildningsperspektivet. Det ska i sin tur ha en dialog. Dalarna ska också arbeta med Riksteaterns inflytande-projekt, som riktas till barn och ungdomar. Kommunernas representanter kommer när Landstinget bjuder in, trots att man gjort klart att det inte är en finansieringsmodell utan en samverkansmodell. Vi har varit tydliga med att vi är otydliga!

(Malin Lagergren och Anette Stengård, Landstinget Dalarna, Caroline Smids, Mora kommun)

Regionförbundet södra Småland började med open space för att ta reda på: Vad säger folk om samverkansmodellen? Kom fram till att man måste skapa en organisation för att kunna hantera frågorna. Jobbade med detta i dialog under 2010. Dialogprocessen ska göras om varje år. Det är viktigt att tydliggöra vad den regionala kulturpolitiken tar ansvar för. Dialogerna har varit tematiska och man har bjudit in representanter från offentligt och civilt samhälle. I kulturplanen pekas tio riktningar ut för kulturpolitiken. Där sägs också vad man vill prioritera regionalt under den närmaste treårsperioden. Arrangörsfrågan oerhört viktig för regionen. Det finns två regionberedningar, en kommunal samrådsgrupp och en kommunal arbetsgrupp.

(Sunny Sandström och Helen Hägglund, Regionförbundet södra Småland)

Landstinget i Sörmland: År 2012 ska Sörmland gå in i kultursamverkansmodellen, dvs landstinget och länets nio kommuner. Den första delen av vår samverkansprocess handlade om att undersöka vilka lokala företeelser som kan bli regionala. Det var kort om tid, kulturplanen skrevs under sommaren. Alla institutioner skrev sin del. Remisstiden var tre veckor vilket de kommunala tjänstemännen ansåg vara för kort. Tidspressen var mindre bra, samt att man gjorde två parallella spår riktade till kommunala tjänstemän och civilt samhälle. Vi tjänstemän anser att processen hade blivit bättre om vi väntat ett år till, men politikerna ville vara med nu. Sörmlands kulturplan är strategiskt inriktad.

(Mikael Palo och Ulrika Westin, Landstinget Sörmland)

Region Halland: Kulturpolitiken blev central i Halland, i samband med regionbildningen 2003. Halland gick från att vara landsting till kommunalförbund. Regionstyrelsen består av kommunalråd och ett landstingsråd. Det man i Halland har gjort är att: 1. Bredda den regionala kulturpolitiken. Man har fört upp frågor som passar från den kommunala nivån till den regionala. 2. Förstärka finansieringen, samt arbeta fram 3. Kulturplanen. Under hösten införs något som kallas "System Wide Cultural Districts", med stöd från Kulturrådet. (Ingemar Helander och Daniel Borgman, Region Halland)

Region Blekinge: Regionen har fem kommuner och i dessa har dialogmöten hållits. Målgrupperna har varit desamma som övriga grupper har redovisat. Det har kommit få ungdomar och människor från andra etniska grupper och därför är utvärdering så viktigt. Vad har vi gjort bra och mindre bra? Vad kan vi förbättra inför framtiden? Kultur- och fritidsnämnden har varit styrgrupp. (Jessica Creutzer, Region Blekinge)

Region Kalmar: Regionförbundet Kalmar går in i kultursamverkansmodellen 2012. Tjänstemännen har träffat nästan hela kulturlivet i regionen, haft fyra öppna möten för tjänstemän och politiker, KRO och Remisskonferens för politiker. Allt har lagts ut på nätet. Remissvaren har nu kommit in. Lärdom: Det skrivna ordet är inte alltid enkelt. Som man ropar får man svar! Parallellt med kulturplanearbetet pågår revideringen av RUS, där resultatet från arbetet med kulturplanen ska komma in som någon form av skikt. (Maria Agestam och Thomas Bjerkman, Regionförbundet i Kalmar län)

Regionförbundet Östsm går också in i systemet år 2012. Förberedelsearbetet startade strax före årsskiftet, i samarbete med Landstingsförbundet. Östsm reviderar samtidigt sin RUP. I arbetet med kulturplanen och kontakter med kommuner och civilsamhälle poppar ofta finansieringsfrågan upp. Förslaget till kulturplan har gått på remiss och många har svarat. Frågan är vad som händer i steg två eftersom det i remissvaren finns många önskemål om vad regionen ska göra. Kulturplanen har blivit en "murbräcka". Hade man inte sagt 2012 hade man kunna älta gamla problem hur länge som helst. (Petra Nordin Carlsson, Regionförbundet Östsm)

Örebro läns landsting: Regionen har ett tvådelat regionalt ansvar mellan landsting och regionförbund. Kulturen flyttades vid årsskiftet över från regionen till landstinget. Det fanns då ett nytt kulturpolitiskt program som hade tagits fram i bred dialog av Regionförbundet. Det gällde därför fr o m februari att få igång och behålla allas engagemang genom workshops som dokumenterades. Resultaten blev underlag för statistik. 600 personer har deltagit i dialogprocesserna i regionen. Arbetet ska nu följas upp med enkäter och bildandet av arbetsgrupper.

Vi valde att peka med hela handen, att skapa trygghet trots en ny organisation, att de skulle lita på oss!

(Lena Adem och Karin Wettermark Jonsson, Örebro läns landsting)

Region Skåne: Skåne har jobbat länge med samverkansprocesser och haft uppdragsöverenskommelser med institutioner. Man har haft en dansk modell för utvärdering, som man har lämnat på g a kostnaderna. De första samverkanssam-talen var delregionala. Från början fanns det stora förväntningar på ökade resurser. Genom dialogerna hösten 2010 förstod man allt mer att det var processen som var det viktiga. Fick fram en plan fr o m 2011. Påbörjade en revidering i april 2011 med tematiska samrådsmöten. Har fått in remisser och bearbetat dessa, vilket har resulterat i strategier – för unga, internationellt, forskning och utveckling. Regionförbundet arbetar parallellt med RUP. Ska utvärdera hur väl man följer de nationella kulturpolitiska målen i sin regionala plan, nyckeltalen, utvärdering av kulturpolitikens effekter ur ett medborgarperspektiv. Samarbetar med en forskare. (Jan Stenfell, Region Skåne)

Kommunförbundet Skåne är en oberoende organisation. Det senaste valet förändrades den politiska balansen i regionen, vilket har underlättat samverkan. Lokalt undrar man dock ofta “What’s in it for me?” Det krävs tydlighet. (Peter Nilsson, Kommunförbundet Skåne)

Tillväxtverket har ett regeringsuppdrag kring kultur och kreativa näringar som bl a inneburit att man har gjort en nationell turné. Det var viktigt att både kultur- och näringslivssidan deltog och verket hotade att ställa in mötena om så inte skedde. Det var dessutom viktigt att ha med civila organisationer, forskning och kulturarbetare. Det finns få konkreta samverkansprojekt mellan kultur och näringsliv i regionerna. (Per-Olof R Emmare, Tillväxtverket)

● **Diskussion om utvärdering av samverkansdialogerna.** Några röster: Vad är modellen bra för? Var är bristerna inom kulturpolitiken? Vad är den regionala kulturpolitikens uppgift? När man vet det kan man utvärdera den. Större slagkraft genom samverkan.

● **Den viktigaste frågan.** Deltagarna fick i nya gruppkonstellationer diskutera vilken fråga som är viktigast att fokusera på under läroprojektet. De redovisade följande:

- Vad är den regionala kulturpolitikens uppgift?
- Är det kulturmålen eller processen vi ska utvärdera?
- Hur får vi en gemensam dialogprocess för regional och kommunal nivå?

- Kan vi ta fram kompletterande kvalitativ uppföljning som parallell system till Skånes kvantitativa?
- Vad är samverkansdialog och vilka metoder finns det för processutvärdering?

● Middag och kvällsaktivitet

DAG 2

● **Backspegel.** Tankar, känslor, avstämning. Därefter följde två gruppövningar: Rita en bild och Diskutera rubriken.

● **Rita en bild** med hjälp av nyckelorden *dialog* (genom tal, språk), *process* (framskrida, ett i tiden utdraget förlopp där något förändras) och *utvärdering* (granskning av verksamhet och resultat). Hur ser vi på dessa viktiga begrepp? De bilder var och en ritade diskuterades sedan i mindre grupper och en bild valdes ut som gruppen redovisade.

● **Diskutera rubriken.** Utifrån det som dittills diskuterats fick deltagarna reflektera över lärprojektets rubrik. Behöver något ändras eller korrigeras? Efter en livlig diskussion i de olika grupperna sattes sex olika förslag upp som deltagarna fick vikta/rösta på, med vardera fem röda ”ploppar” att dela ut. De två förslag som fick flest ploppar var:

Vad handlar egentligen samverkansmodellen om och hur utvärderar vi den? Dialogen måste sättas i en större kontext och kopplas till annat i modellen som t ex statlig medfinansiering och effekter på lång sikt. Vi behöver gemensam bas och begreppsapparat!

Hur kan samverkansmodellen fungera som en effektiv arbetsmodell för regional utveckling (inom kulturområdet)?

Alla svar återfinns i pdf *Förslag på ny rubrik*.

● **Egen process att utvärdera.** Deltagarna fick jobba två och två med att coacha varandra i att hitta och definiera en dialogprocess på hemmaplan. Det kan vara ett antal möten med en utvald grupp eller samtalen med Kulturrådet. Under lärprojektets gång kommer coachparen återkomma till dessa dialogprocesser och hjälpa varandra att reflektera över dem. I ”halvtid”, dvs runt den 12 okt, ska coacherna kontakta varandra via mail eller telefon och påminna varandra om något som har med den valda processen att göra. Deltagarna skrev ned vad de ville bli påmind om i de svarta böckerna.

- **Spelregler.** Efter en kort backspegel, diskuterades vilka spelregler som ska gälla för gruppen. 1. Får nya komma in? 2. Får man komma och gå som man vill (tider)? 3. Datorer och mobiler under passen? 4. Sekretess.

Svaren blev: 1. Det är önskvärt att fler regioner kommer in – vid nästa projektomgång. 2. Är man här så är man här, men man kan vara borta också. Flexibilitet under ansvar! 3. På ett ansvarsfullt sätt, så länge man bidrar till dialogen. Samtalspassen bör dock vara mobilfria. 4. Sunt förnuft! Under ansvar. Osäker om någon information, fråga!

- **Parkerade frågor.**

- Swecult är en centrumbildning vid Linköpings universitet för forskning om kultur. SKL och Swecult arrangerar tre regionala konferenser: den 30 nov i Skåne, 5 dec i Luleå och 23 jan i Norrköping. För mer information se SKL:s webbsida.
- Pernilla uppdaterar kontaktlistan och lägger ut på hemsidan.
- Dokumentation kommer att finnas på Reglabs hemsida om ungefär en vecka.

- **Utvärdering.** Jan berättade om den sammanställning han har gjort över litteratur om utvärdering. Se pdf *Processanalys*. Av de svenska böckerna anser Jan att Vedungs och Karlssons böcker är bäst och av de engelska *Understanding Policy Process*. Evert Vedung kommer att föreläsa vid nästa träff.

- **Uppgift till nästa gång.**

- Kontakta din coachpartner runt den 12 okt och påminn henne/honom om det hon/han ville bli påmind om. Hör efter hur det går med den process hon/han valt att undersöka.
- Ta med underlag för fortsatta diskussioner om vad samverkansmodellen handlar om. Ta också med det underlag, som eventuellt behövs, för att ni ska kunna fortsätta undersöka den process på hemmaplan som ni valt ut.

- **Ett ord från alla** om intrycket efter de här dagarna: Kommunikation, aha, olikheter, erfarenheter, bra med virriga teman, komplext, klurigheter, omfattande, olika, musslor, abstrakt, lite rörigt, skynda långsamt, samsyn, mål, effekter, förväntansfull, referensramar, mål.

- **Medelvärde.** Ny, avslutande självskattning av hur mycket man behärskar av temat. Medelvärdet har gått från 3,9 till 4,5!

- **Kommande möten.** Pernilla berättade att upplägget under de tre närmaste träffarna, en-dagarna, kommer att vara: föreläsning, frågestund och lunch. Process på eftermiddagen. Christina dokumenterar alla möten.

Nästa möte är torsdag 29 oktober på SKL i Stockholm. Övriga inplanerade möten är 23 nov, 31 jan samt 29 feb-1 mars.

Bilder, pdf-filer mm finns att hämta på lärprojektets webb:
<http://www.reglab.se/larprojekt/kulturdialog/26-27-sept>